

SOKOLSKI GLASNIK

ORGAN JUGOSLOVENSKOG SOKOLSKOG SAVEZA

Izlazi svakog 1. i 15. u mesecu. - Godišnja pretplata 50 Din. - Uredništvo i uprava u Ljubljani, Narodni dom. - Telefon ured. 2543. - Račun pošt. št. 10.932. - Oglasi po tarifi.

God. X.

Ljubljana, 1. novembra 1928.

Broj 21.

Proslava 1. decembra 1928.

Svim bratskim župama, društvima i čitavom članstvu JSS.

Drugi Sabor Jugoslovenskog Sokolskog Saveza u Zagrebu 1924. godine primio je državni praznik 1. decembra također kao sokolski praznik. Gledom na to upućuje potpisano starešinstvo na predlog Saveznog prosvetnog odbora svim bratskim župama i društvima i čitavom članstvu JSS sledeći poziv: Sva društva bez izuzetka dužna su, a i obavezno je za njih, da proslave taj dan.

Naš Savez proslavio je kao reprezentant sokolske organizacije u zemlji ove godine oficijelno i nadasve svečano prvu desetogodišnjicu oslobođenja i ujedinjenja te opstanka naše države na Kosovu Polju prilikom VI. pokrajinskog sleta u Skoplju. A 1. decembra mora svako naše društvo proslaviti taj državni i sokolski praznik u svom području naročito svečano. Način i organizaciju proslave prepuštamo pojedinačnim društvima, a pri tome se prilagodite mesnim okolnostima i prilikama, u kojima živite.

Bratska društva dužna su, da se drže kod proslave 1. decembra sledećih uputa:

1. Društveni starosta, načelnik ili prosvetar neka održi prigodno slovo u kojem neka se naročito naglasi važnost ovogodišnjeg 1. decembra obzirom na prvu desetogodišnjicu opstanka Jugoslavije.

Ovom prigodnom slovu i duhu čitave proslave neka služi kao temelj i misao vodilja naša deklaracija, koju smo podali 7. septembra o. g. na Kosovu Polju.

2. Upozori neka se članstvo na II. jugoslovenski svesokolski slet god. 1930. u Beogradu, za koji treba već sada da se najintenzivnije sprema.

3. Naredne godine 1929. proslaviće naše Sokolstvo desetogodišnjicu opstanka Jugoslovenskog Sokolskog Saveza. U svim našim društvima neka se razvije energično sokolsko delo. Članovi, članice, deca i naraštaj neka napune Sokolane, jer samo u njima se mora vršiti pravi sokolski odgoj.

4. Ovogodišnja proslava 1. decembra neka služi porastu i razvitku sokolskih redova i sistematskoj sokolskoj propagandi među narodom.

5. Na što svečaniji način neka se kod proslave 1. decembra izvrši zakletva novog članstva. Zakletva, koju izgovaraju braća i sestre za starostom, glasi: Zaklinjem se, da ću u društvenom, privatnom i javnom životu vršiti savestno i верно sve dužnosti, koje mi nalaže svetost i uzvišenost sokolske misli. Izjavljujem, da su mi poznati propisi društvenih pravila i da ću ih se bezuvetno držati. Kunem se, da ću ostati veran jugoslovenskom državnim i narodnom jedinstvu te ideji za-

jednice sviju Slovena. Zdravo! — (Slovenački tekst): Zaobljubljam se, da hočem vestno in zvesto izpolnjevati v svojem društvenem, zasebnem in javnem življenju vse dolžnosti, ki mi jih nalaga svetost in vzvišenost sokolske misli. Izjavljam, da so mi znani predpisi društvenih pravil in da se hočem brezpogojno po njih ravhati. Zaobljubljam se, da ostanem zvest jugoslovenskemu državnemu in narodnemu edinstvu ter ideji vseslovenske skupnosti. Zdravo!

Iza svečane zakletve pruža svaki član i svaka članica desnicu bratu starosti i polaže ruku na društvenu zastavu, ako je društvo imade. Kod zakletve mora biti prisutan celokupan društveni odbor i prednjački zbor sa društvenom zastavom i sve članstvo.

6. Od ove godine dalje sećaće se jugoslovensko Sokolstvo na 1. decembra svake godine za Jugoslaviju za služnih, a mrtvih muževa i žena (narodnih vođa i radnika, junaka, pesnika, književnika, umetnika itd.). Svako društvo će u svom mestu s naraštajem i decem očistiti, urediti i ukrasiti grobove takvih muževa i žena. Mrtvima čast i blaga uspomena, živim podstrek za uzoran, plemenit, požrtvovan život! Nije potrebno naročito naglašavati, od kolikog je odgojnog značenja ta odredba za našu sokolsku omladinu.

7. Bratska društva neka se sete 1. decembra naših pogrananih sokolskih društava. Svako, kome je to moguće, neka daruje za knjižnice pogrananih sokolskih društava po jednu knjigu. Knjige pošaljite Jugoslovenskom Sokolskom Savezu, koji će ih razaslati pojedimim bratskim pogrananim društvima. Svaka knjiga je dobrodošla! Knjige pošaljite Savezu do 15. decembra o. g.

Jubilejni sokolski almanah »Stužbovi naše države« za ovogodišnji 1. decembar nismo mogli iz tehničkih razloga, izdati, jer nismo na vreme dobili dovoljno gradiva. Moramo pak izdati tu knjigu naredne godine za desetogodišnjicu opstanka JSS, na što već sada upozoravamo čitavo naše članstvo.

8. Što se tiče gospodarske strane proslave 1. decembra, dobila su društva i župe već potrebno upustvo. Sabran novac za raspačane razglednice treba poslati JSS najkasnije do 15. decembra o. g.

9. Izveštaje o proslavi 1. decembra neka pošaljite bratska društva preko svojih župa starešinstvu JSS odmah iza proslave.

Braća i sestre svi na posao, da se razgiblje čitava naša zemlja u našoj državnoj i sokolskoj svesti!

Svim naš iskreni, bratski pozdrav!

Zdravo!

Ljubljana, 1. novembra 1928.

Starešinstvo Jugoslovenskog Sokolskog Saveza.

E. Gangl, starosta.

Josip Jeras, predsednik PO.

Dr. Riko Fux, tajnik.

VOJISLAV BOGIČEVIĆ (Tuzla).

Izvor i utoka Sokolstva.

Odgovoriću na gornje pitanje odmah: Sokolana. Tu treba da se započne i dovrši Sokolanje. Da li svi tako misle u to sumnjam, a verujem čak, da ih ima mnogo, koji sokolski rad posve drukčije — razume se posve krivo — shvaćaju i provode. Šta je posledica toga?

Potpuno pomanjkanje sokolske svesti, odsustvo i onog najpotrebnijeg minimuma discipline, a odatle postepeno rušenje svega onoga, što jedan malen broj svesnih sokolskih pobornika izgrađuju.

Ja dolazim opet na ono, što sam u jednom od prošlih članaka utvrdio: **Nema autoriteta, nema discipline, nema svesti.**

Reći će mi mnogi da preterujem. Ne ja se vrlo blago izražavam.

Discipline i svesti nema, počam od najniže jedinice — od člana — pa sve dalje do prema vrhovima. To osećamo najbolje mi, koji smo u župama. Već je postalo banalno ono večitom opominjanje i upozoravanje na dužnost.

Pretnje, opomene — ništa ne koriste — nema svesti. Naglašujem za sve što govorim: **čast jednom malom broju iznaimaka.**

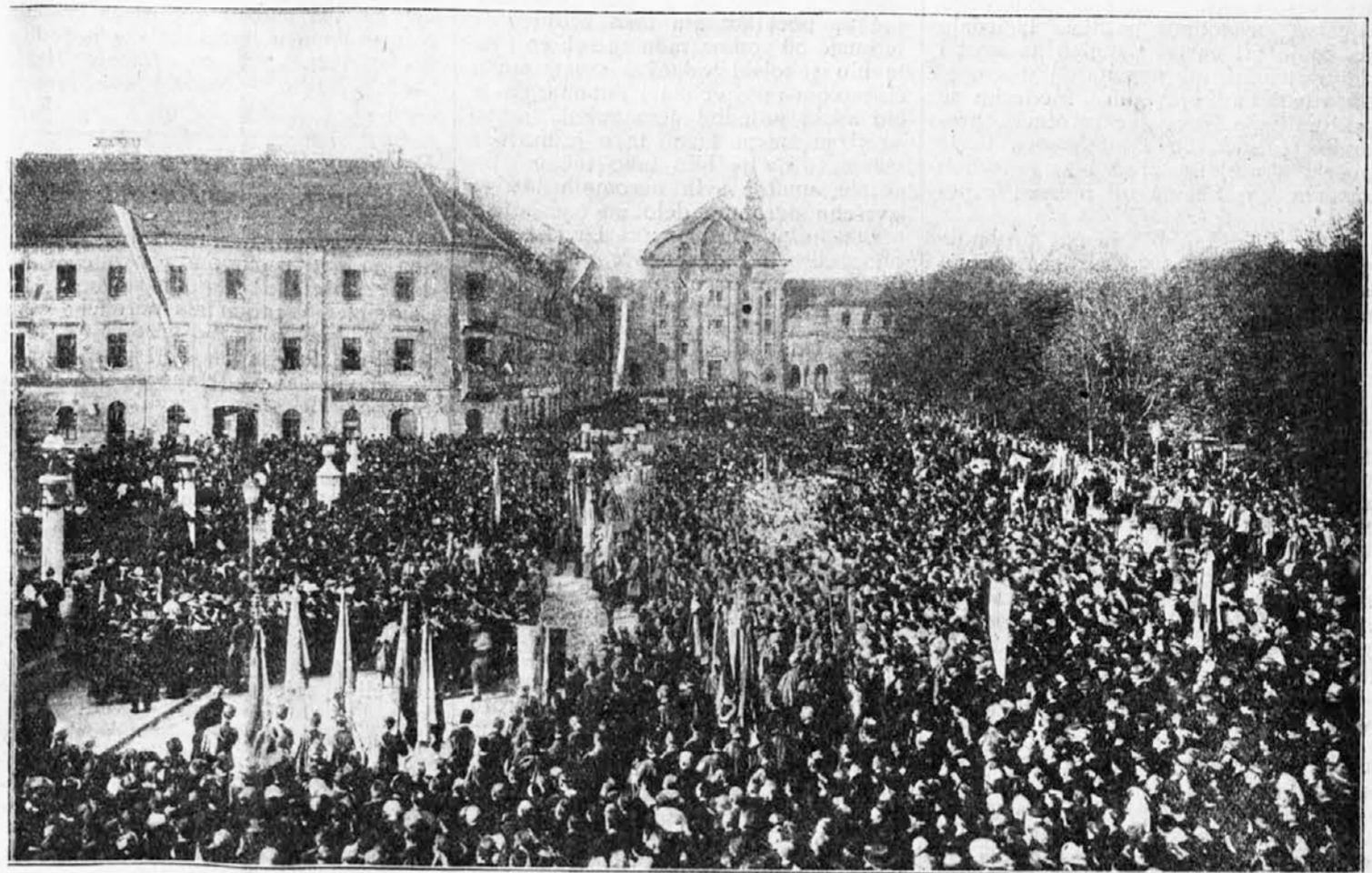
Tražio sam podatke za Savezov kalendar i trebao sam tri meseca, dok sam ih od svih društava pribrao. Jedan posao od svega 10 minuta. — Poslao sam raspis za sudelovanje na proslavi proboga solunskog fronta u Beogradu sa **besplatnim** voznim kartama.

Za tri dana, stigli su odgovori od svih društava i to ne samo župi, nego i Savezu i u Beograd. Poslala su čak i društva, koja su se u godini dana jedva jednom javila župi, i to sa velikim brojem učesnika. Dakle za rad nema ljudi, za provođenje i parade ima ih na pretek. Sve u duhu: »Panem et circenses!« Tako je skoro svuda.

Čovek se mora začuditi i prestrašiti, kad pogleda onaj nekoliko kilograma težak svezanji akata, koji prode kroz župsku kancelariju tokom godine. Tolika muka i energija, a čestito posve uzalud.

Ima jedna još mnogo gora stvar, koja sve skupa treba da baci u ozbiljnu brigu, a to je poslednja okružnica bratskog Saveza broj 1040.

Sve one abnormalne pojave, sva učestalost, nemar, nesavesnost svih nas, dovela je dotle, da **Savez piše, da**

Nezaboravni dani stvaranja Jugoslavije. Proglašenje slobode na Kongresnom trgu 29. oktobra 1918. u Ljubljani.

je prisiljen da na prvoj odborskoj sednici podnese ostavku. Radi čega? Nema materialne mogućnosti da dalje postoji. — »Doprinosi, koji stižu ne dostaju ni za kancelarijski papir.« »Milijun dinara dugova.« To već više nije kriza Sokolstva, o kojoj je govoreno i na koju je upozoravano. To je krah i to neminovan krah, ako se u dvanaesti čas ne prenemo i ne rešimo ovu bezizlaznu situaciju.

Zalud »Organizacija«, to je mrtvo slovo na papiru. Zalud opomene i pretnje. Nema svesti! Svesti nema! Mi je ne možemo sada tražiti. Ona se ne može kupiti ni poručiti. Svest se može postići samo pravilnim sokolskim odgojem. Tražiti uzroke ovom zlu, koje se već godinama provlači kroz sokolske redove i kao Damoklov mač visi sada nad našom glavom — nema mesta ni vremena. **Jasno je, da sva krivnja leži samo na odborima, a u mnogo slučajeva samo na pojedincima.** Na članstvu je mnogo manja krivica. Članstvo vrši svoju dužnost, a ako je ne vrši iskusni zasluženu kaznu. Ali — odbori i odbornici — ako ne vrše dužnosti za njih nema kazne. Tu je ono pretežno odsustvo svesti — na vrhovima.

I opet ponavljam isto: »Mnogo je zvanih, malo izabranih.« Šta treba učiniti, da zlo i sramota ne bude večća? Može se, apelovati samo na svest

pojedinaца, a ako ni to ne pomogne, sudbina je Sokolstva slična sudbini kuće od karata.

Ima jedna još gora stvar. U citiranoj osrućnici bratskog Saveza doslovno stoji: »Na temelju revizija utvrđeno je, da se sa društvenim imovinom ne postupava pravilno, a i nesokolski, u mnogim slučajevima.« Ovaj pasus oduvara na korupciju. Jedno zlo o kojem se u Sokolstvu ne sme ni misliti, a kamo li da se sumnja, da je i ono negde ostavilo svojih tragova.

Za ovo postoji samo jedno sredstvo: Gvozdena metla. Tu nema sentimentalnosti, jer je bolje otseći prst nego ruku, bolje ruku nego da se uništi čitavo telo. Ovo čišćenje treba da počne odozgo, pa sili smo Sokoli, ili nismo Sokoli.

A onda, što bržu reorganizaciju, što veću jednostavnost organizacije, što manje odbora i odseka, a više konstruktivnosti i rada.

Ta mi smo se posve zaneli i zaboravili u paradama, govorima i deklamacijama! Dosta je toga! Hoćemo rada! Jer je već dvanaesti čas, granu na kojoj stojimo sami režemo.

Moja je poslednja ova: Pravilna revizija i reorganizacija same »Organizacije«, a sve u duhu moga naslova:

Izvor i utoka Sokolstva je Sokolana.

IVO MADIRAZZA (Trogir):

Dan tmine i bola.

12. novembra 1920.

Sećate li se?... Bilo je to pre osam godina. Jesen i zima su nas već bili posetili. Zubi su nam cvokotali. Mi smo nešto isčekivali. Na drugoj su obali, u nesretnom Rapallu, oči domovine krojili pravdu. Čekali smo rešenje i mesto pravde dočekali nepravdu.

Zadrhtali smo jače! Led nam je ovio srce, suze su nam potekle niz lice, a duša nam je silno zakukala. Bol nas je morio svojom podmuklošću. Istra, Zadar i Lastovo žrtvovani su bogu »Tiranu«.

Tu nesreću najjače smo osetili ml dole na obali uzburkana Jadrana. Poznawali smo sredstva prekomorskoga suseda, a i više nas je okušalo bestijalnost njegove pesnice. I nama je on pretio, a i danas preti svojim »poštenim« pandžama.

Gozbe su započele i orgije divljaštva su kulminirale. Po našoj porobljenoj zemlji širio se juk i plač istarskih majka i nejake dece. Krv se lila, plamen je uništavao naše domove, a tamnice su se punile našim ljudima. Mnogo ih je ostavilo kosti u katakombama južne Italije i Sicilije. U crkvama je i školama zamukla naša lepa i umiljata slovenska reč. Braća su se spasavala begstvom preko granice. Njihova izbijena tela bila su živi svedoci nama, Evropi i celome svetu.

To je bilo onda... Pre i posle Rapalla... Nadali smo se, da će patnje prestati. Uzdali smo se u kulturu prekomorskoga suseda. Mislili smo, da će jednom iskrsnuti pred očima — tim modernim barbarima — likovi njihovih slavnih preda.

Prevarili smo se. Čovekom je ovladao njegov divlji instinkt. Orgije su se nastavile. Soča je morala da ostane krvava, dok u Istri, Zadru i Lastovu ima i jednog Slovena.

»600.000 robova mora nestati u našem moru!« glasila je zapoved. »Bijte ih do istrebljenja!«

I ubijali su ih kô divlje zveri. Na ulici i u kući nisu ih puštali na miru. Svugde i na svakom je mestu robove čekalo iskušenje. Tako to traje već osam godina, pa ipak Sloveni i u ropstvu žive. Čvrsti su kao istarski kameenje. Soča šumi i peva svoju večnu pesmu i niko ne može zaustaviti njezin tok. Tako živi i teče naša slovenska reka u Istri, Zadru i Lastovu. Živi i živiće dok bude sveta i veka!

Evropa ne razume taj život. Ona se ne obazire na plač i vapaj robova. Biće dockan, kad se seti, jer će naše legije onda biti već u pokretu. Nema sila na svetu, koja će zaustaviti Sokolove sa Dunava i Vardara, kad u pobedonosnom letu budu prolazili preko Triglava.

Sokoli, do par dana navršuje se osma godina ropstva i patnje naše braće. Ja vas već unapred na nju opominjem. Setite se toga dana jadnih robova. Pošaljite im svoje pozdrave i spremajte se već unapred na onaj dan, kad će u ranoj jeseni zasinuti sunce slobode povrh Učke gore.

Zavetujte se, da druga osma obletnica neće svanuti u ropstvu naše braće.

Konačno oborena laž o »talijanstvu« Dalmacije.

Po priznaju samog talijanskog ministarstva spoljnih poslova Ima u Dalmaciji svega 6802 Talijana, optanata i kolonista.

(M. P.) Talijansko ministarstvo spoljnih poslova izdalo je nedavno »Popis Talijana u inostranstvu«. U toj knjizi su o Talijanima u našoj državi sledeći podaci:

»Skorašnja statistika daje u novoj kraljevini SHS, u polovini 1927. g., 14.329 Talijana, od kojih 8369 muškaraca i 5960 žena. Treba napomenuti, da taj broj nije rezultat iseljavanja, već i to u većini slučajeva, rezultat opcija, izvršenih posle aneksije Italiji delova austrijskih zemalja, kada su mnogi bivši austrijski podanici, koji tamo žive, postali talijanski građani.«

Zanati i profesije. — Među zemljoradnicima, zidarima, običnim radnicima itd ima 3691 Talijan; 3880 zaposlenih je u zanatima i raznim profesijama (krojači, brijači itd.); 1244 Talijana zaposleno je u trgovini; 817 raznih slobodnih profesija; 120 privatnih činovnika; 80 ribara i 30 umetnika.

Škole. — Talijanska kolonija u kraljevini SHS ima 11 škola, koje po sećuje 669 učenika.

Udruženja. — U celoj kraljevini SHS ima 25 talijanskih udruženja. 10 za uzajamnu pomoć; 12 edukativnih; 2 rekreativna i 1 ekonomsko.

Talijanskih listova u kraljevini SHS nema.

Na teritoriju beogradskog konzulata živi 200 (130 m. i 70 ž.).

U ljubljanskoj konzularnoj jurisdikciji ima 3009 (1693 m. i 1316 ž.).

Skopljski konzulat ima 31 (22 m. i 9 ž.).

Zagrebačka konzularna teritorija broji 2287 (1524 m. i 763 ž.).

Na teritoriju dubrovačkog konzulata (Južna Dalmacija sa otocima) ima 1080 Talijana (608 m. i 472 ž.), a slijska konzularna oblast (Sverna Dalmacija sa otocima) ima 4722 (3292 m. i 2430 ž.).

U čitavoj Dalmaciji, prema ovoj zvaničnoj talijanskoj statistici, ima svega 6802 Talijana, optanata i kolonista.

U procentima izražen broj Talijana u našoj državi spram ostalog stanovništva iznosi 0.11%.

Slovenski pregled.

DR. RIKO FUX (Ljubljana):

28. oktobar — praznik slobode čehoslovačkog naroda.

Praznik slobode — dan preporoda čehoslovačkog naroda, dan probuđenja naroda, koji je već jednom moćnom rukom vodio svoju vlastitu sudbinu, koja ga je bacila opet u skoro dvestogodišnje pobelagorsko doba ropstva, progona i patnja. Izgledalo je, da je taj narod odsuđen na smrt i da će triumfirati neprijatelj u svojoj nadutosti nad pravdom. Međutim se pod uplivom francuske revolucije probudila čehoslovačka inteligencija te je počela skupljati narod oko narodnih zastava i vodila ga od pobeđe k pobeđi.

Tvrd i težak bio je put probuđenog naroda kroz sva desetleća ogromnih borbi za najprimitivnija prava, ali ustrajnost, žilavost i radnost pripomogle su mu do uspeha, koji su postigli svoj vrhunac u slobodi celokupnog naroda.

Kratkovidna i bezglava politika austrijskih vlada i stalan napor Nemaca i Mađara su u narodu samo utvrđivali svest ropstva, a i želju po slobodi. U odbrani svojih narodnih prava učio se već narod borbu za odbranu svoje slobode i eksistencije.

Tako se čitav narod u devetnaestom stoleću podigao neverovatno visoko u gospodarskom i kulturnom pogledu i stvorio iz sebe veliku, čvrstu jedinicu, koju je provejavao isti duh i ista želja za slobodom. Za njom je čeznuo, o njoj je sanjao i radio pojedinac i celina, njihovo delo bilo je usmereno samo prema jednoj tački — slobodi naroda.

Tu misao slobode je osim pesnika, književnika, umetnika i političara gajilo pre svega Sokolstvo, koje je svoj ideom i svojim nastupima probuđivalo i podržavalo u narodu misao na narodnu vojsku.

Sokolski odgoj se ovde sjajno iskazao i čitavo ono ogromno delo, koje je bilo posvećeno toj organizaciji od pojedinih članova, kao i od celine, bilo je bogato uloženo narodni kapital.

Iz svijeta izveštaja o progonima pre i za vreme rata jasno je, da Sokolstvo nije nosilo badava znak »Na straži!« Bilo je uvek na straži, uvek spremno. Ta spremna pokazala se odmah na početku rata. Pouzdane upute širile su se brzo od ČOS do župa, do društava i do pojedinaca te su bila sva naređenja brzo i tačno izvršena.

Zahvala Lužičkih Srba.

Bratrski Jugoslovenski Sokolski Savez u Ljubljani.

Wróciwsi wo do našeho serbskeje domizny mamy wutrobnu žadosć, so Wam dżakować za wšu nam wopokazanu bratrsku lubosć a přikuiilnošć při zajěždže na Waš VI. pokrajinski zlet w Skoplju. Prosymy Was zdobom za byšće tutóu naš dżak stolmáčiji tež župje »Kraljevića Marka« w Skoplju.

Nam pak wostanu dny přebywanja u Jugoslawanskej wosebje w Skoplju a Koswym polu njezapomnite na wše časy. Su nam z dopokazom noweho skrućenja wšoslawjanskeho zbratřenja. Tuta wěstosć budže našemu Sokolstwu z nowym zesylněnjom w boju wo swoje narodne byće. Nadžijamy so bórzo wnoho zasowidženja a strowimy z bratrskim

»Na zdar!«

Lužiško-Serbski Sokolski Zwjazk. J. Šajba, starosta. G. Janak, jednaćel.

Upravo radi velike sličnosti i srodnosti jezika ne donosimo zahvale u prevodu, već na lužičko-srpskom jeziku. (Op. ured.)

Jubilejne svečanosti i Sokolstvo u Čehoslovačkoj.

Starosta ČOS sazvaio je u početku oktobra jedan neobavezan sastanak zastupnika: legionara, strelaca, vatrogasaca, radničkih telovežbačkih društava, rezervnih oficira i Sokola, a na programu tog sastanka bila je ovogodišnja svečana proslava desetogodišnjice postanka čehoslovačke republike. U čitavoj zemlji zajedno će prirediti proslave spomenute organizacije. Jednoglasno je zaključeno na tom sastanku, da se kod ovogodišnjih proslava u Pragu mora naročito naglasiti od svijet krugova nacije, bez razlike stалеške, političke ili verske, misao očuvanja i odbrane pre deset godina stečene slobode. Ta misao ostvariće se najpodesnije na taj način, da će građanstvo organizovano pozdravljati reviju vojske 28. oktobra pre podne u Pragu. U toj vojničkoj povorici biće nošeni barjaci svijet čehoslovačkih regimena, od kojih će biti neki po prvi put u Pragu. Iza svršene povorke prirediće pojedine organizacije svoje priredbe. Taj projekat su sve organizacije u principu odobrile.

† Brat Števan Prelič.

Ovih dana bio je sahranjen u Stipu višegodišnji funkcioner društva brat Števan Prelič. Pokojnik bio je poznat u gradu i okolini po svom prosvetnom radu, koji je imao osobito važan značaj u ovim krajevima. Kao sokolski nadzornik nije se ograničavao na delokrug svoje službe već je nebrojnim predavanjima i u saobraćaju sa narodom imao velike zasluge na širenju prosvete među narodom. Kao tajnik sokolskog društva i docnije prosvetar bio je duša prosvetnog dela u Sokolu, kojemu je kao oduševljeni Sloven i uzorni brat verno služio. Umro je u dobi od 30 godina, kada smo se još mnogo od njega nadali. Nad grobom u ime sokolske porodice oprostila su se braća starosta Matić i tajnik Bukša. — Slava bratu Števanu Preliču!

Berliner Tagblatt o sokolskim svečanostima na Kosovu Polju.

Spomenuti berlinski dnevnik doneo je pod naslovom »Sokolfeier auf dem Amselfeld« i podnaslovom »Die Lautsitzer Wenden als nördliche Wache des Slawentums«, brzojav od svog naročito dopisnika, koji glasi:

»Ovih dana održane su u jugoslovenskoj Makedoniji velike sokolske svečanosti, na koje su sve slovenske zemlje poslale svoje delegacije. Učesnici svečanosti načinili su pohod i na istorijsko Kosovo Polje, gde su prisutni, u glavnom slovenski Sokoli, priznali vernost Slovenstvu. Svečanosti nosile su apsolutno politički karakter. U govorima manifestovalo se za zajedničku državu Jugoslovena i Bugara, za majčicu Rusiju, a sa strane Poljaka naročito za oživotvorenje jedne velike zajedničke sveslovenske države. Put do čovečanstva vodi preko Slovenstva. I Lužički Srbi poslali su svoje zastupnike. U njihovom ime govorio je neki Alois Šajba iz Bautzena, koji ovde zovu Budišin. On je rekao, da su Jugosloveni mogli očuvati svoje jugoslovenstvo samo pomoću svojih narodnih pesama. Ta slovenska pesma očuvala je i Lužičkim Srbima njihovo srpstvo. U govorima označivani su Lužički Srbi kao severna straža Slovenstva. Aeroplani bacali su sveće na Sokole. Po jugoslovenskim vojničkim jedinicama rekonstruirane su istorijske bitke na Kosovu Polju. Jače gajenje panславističkih težnja unutar pojedinih slovenskih država došlo je uostalom do izražaja već prilikom posete čehoslovačkih parlamentaraca pre nekoliko meseca u Jugoslaviji.

Spoznaja.

U »Deutsche Turnzeitung« od 9. VIII. o. g. piše Dr. Hans Dietert pou naslovom: »Nemačka samosvest i inozemstvo« u bivstvu ovo:

»Kod olimpijskih utakmica videle se kako su bili nemeci veseli nad svakim gubitkom Nemaca. Naročito Nizozemci priuštili su Nemcima svaki poraz te je neki holandski list da pače tvrdio, da Nemci uopšte ne znaju biti ponizni i da se u poslednjih 15 godina nisu ništa naučili. — Dr. Dietert nastavlja:

Povoljno mišljenje, da inozemstvo Nemece mrzi samo radi »nemačke sposobnosti« se donekle proživelo. Zna se, da je pre svega upravo to večno naglašavanje te nemačke sposobnosti izazvalo u svetu nepovoljne dojmove. Pitanje je, da li još i danas tako radimo. Doduše s oružjem ne zveckamo više — ali da li se ne ponosimo čim drugim? Zanimljivo bi bilo utvrditi je li i drugi narodi tako često, kao mi Nemci naglašavaju opšte čoveče vrline, kao što su marljivost, ustrajnost, pronalaženje itd. za specifički svoje. Već površan pregled pokazuje, da smo još fašizam i sovjeti jednako oduševljeno propovedaju svetu vlastitu vrednost. Kod drugih to vidimo — kod sebe ne. Jesmo li Nemci zaboravali, da je razlika između samosvestan biti i samosvesno govoriti?

Upozorava, da su neki nemački sportaši i historiji već unapred uveravali o svojim pobeđama i da radi toga nije ni čudno, ako se u svetu izrugavaju iz Nemaca i ako im svi priuštavaju poraze. Neka bi se nemački narod naučio spoznati pravu vlastitu vrednost, pa tu vrednost pokazati na dostojan i taktan način. Ne treba biti pasje ponizan, još manje pak odvratio ohol.»

Nije nam dala žilica, a da ne upozorimo na taj člančić Dr. Dieterta.

Je li koji napod na svetu više pretrpio od nemačke naduvenosti, nego upravo Česi i mi Jugosloveni? Kao što vidimo ipak je Nemece rat nešto naučio, odnosno barem neke. —trž.

SVEČANA TELOVEŽBAČKA AKADEMIIJA I GLAVNA SKUPŠTINA LJUBLJANSKOG SOKOLA.

Ljubljanski Sokol priređuje u proslavu 65 godišnjice svog opstanka 24. novembra o. g. svečanu telovežbačku akademiju sa biranim programom, a 25. novembra pre podne održaće se svečana glavna skupština društva. Tačan program obih proslava javićemo u broju od 15. nov. o. g.

Lep, kulturni podhvat Saveza Grafičkih Radnika i Radnica Jugoslavije.

Proslava 60 godišnjice podružnice u Ljubljani.

»Šezdeset godina! To nije mnogo, ali u radničkoj organizaciji znači šezdeset godina visok broj teških borbi poštrotovanja, briga i napora, a i uspeha. Pre šezdeset godina — godine 1868. — bio je položen temelj, na kojem je nikao stručan pokret grafičkog radništva. Rodio se u vreme, kad je u našim krajevima bilo jedva poznato stručno radničko gibanje u vreme, kad su bile dapače i drugde po svetu stručne organizacije još mlade i u poveljima, onda, kad je bilo naročito kod nas osnivanje organizacija opasno delo, tautovnički i protudržavni čin.»

Od naših bratskih sokolskih župa odazvale su se pozivu ove: Ljubljana, Novi Sad, Rijeka-Sušak, Užice, Osijek, Beograd, Celje, Tuzla, Kranj, Maribor, Skoplje, Veliki Bečkerek i Zagreb; a od društava: Ljubljanski Sokol, Otočac, Slav. Požega, Sokol I u Ljubljani, Đakovo, Jesenice i Vinkovci.

Sav ostali materijal, koji nije dobio više mesta na izložbi, spremljen je, pa će 1930. god. prilikom velike novinarske i grafičke izložbe u Ljubljani biti upotrebljen. Onda ćemo dobiti sami čitav paviljon.

Tisak Jugoslovenskog Sokolskog Saveza na izložbi.

Tako počinje slovenački jubilejni broj »Grafičke Revije« za septembar-oktobar, a u nastavku opisan je čitav razvoj i istorija organizacije. Mi ćemo se u ovom članku svratiti na način kako je proslavljena 60 godišnjica, a naročito na izložbu »Tiska«.

Ljubljanska podružnica SGRJ priredila je u proslavu 60 godišnjice čitav niz raznih vrlo dobro uspeših priredaba, kao koncert pevačkog odseka »Grafičke«, zabavu karitativnog društva grafičkog radništva, svečanu sednicu ljubljanske podružnice SGRJ, nogometne utakmice itd. a među njima bila je najimpozantnija uzorno priređena i gradom bogata izložba pod zvaničnim imenom »Tiska«. Kod te izložbe saradivali su i ljubljanski novinari, a i naš Jugoslovenski Sokolski Savez bio je pozvan, da doprine svoj deo ovom lepom i kulturnom podhvatu SGRJ, kako smo ga nazvali u naslovu našeg članka.

Izložba bila je kulturno-gospodarska priredba prvoga reda. Ta tako zvana »erna velesila« ili »erna umetnost« smestila se doduše u tri najveća paviljona ljubljanskog velesajma, stisnula se obzirom na prostor, ali je imponirala svojom kakvoćom i količinom, arangmentom i tehničkom doteranošću izloženih grafičkih radova, naročito domaćih.

Pozvani od priredivačkog odbora SGRJ, da izložimo naše stvari, mi smo se odmah obratili na sve bratske župe, da nam pošalju sve svoje tiskalice, koje bi izložili i tako na malom prostoru 5 x 5 x 4 m dali sliku i jakost štampe Jugoslovenskog Sokolskog Saveza. Razume se samo po sebi, da nismo mogli svih predmeta izložiti već smo uzeli ono najbolje i najlepše.

Književnost.

Priručnik za župske prednjačke ispite.

Sokolski život svojim stalnim kretanjem napred, iziskuje i pojavu dobre stručno-sokolske književnosti. Sokolstvo danas je nauka, koja traži da se o njoj piše, razmišlja, uči a da se dođe do istina sokolske kulture. Taj pojav u Sokolstvu, posledica je svestranosti sokolske ideje, njenog rada u slobodnoj državi, kao i njezina težnja u budućnosti, da postane bit i duša novoga Slovenstva. I prirodno je, da pripadnici sokolske organizacije moraju da imaju knjige, koje pišu o svima pitanjima, koja zasecaju u Sokolstvo.

I kod nas se pojavljuje težnja za čitanjem. Malo po malo javlja se i sokolska književnost.

U najnovije doba u tom pravcu, aktivnost pokazuje sokolska župa »Petar Veliki Oslobođioec«, koja je pod redakcijom brata Vojislava Bogičevića, mladoga i talentiranoga, s puno volje i ambicije prosvetara župe izdala knjigu pod naslovom »Priručnik za župske prednjačke ispite«. To je za pravo prevod knjige »Sokolske Župe Havičeka«, koja je izašla u izdanju iste župe, a napisao ju je V. Pelzbauer, načelnik iste župe. Brat Vojislav Bogičević je uz pomoć brata Dragutina Šulcea, preveo i ideološki pre-

udesio prema našima prilikama i potrebama spomenutu knjigu.

Knjiga je maloga formata, a ima 182 strane, te je srazmerno veoma jeftina. Stoji 10 Din. Sadržaj knjige je: 1. Opis Sustava, te tačno definisanje svih elemenata, razdjela elemenata I, II, III i IV. struke. Kad se pored definisanja i razdiobe, uzme i opis pojedinih elemenata, onda se može ustvrditi, da svaki onaj, koji bi vežbao uz ovu knjigu, lako bi shvatio tehnički dio sokolskoga sustava. 2. Tu se opisuje u najmarkantnijim crtama razvitak telesnoga odgoja, od najstarijih vremena do danas. Ovom poglavljju, dodan je članak »Sokolske ideje«. Brat Bogičević stavio je ovaj deo pod naslov: Ideološki deo. — No bilo bi bolje, da je svrstao pod naslov »Historija«. 3. Pod naslovom »Historija Sokolstva« opisuje razvitak Sokolske Ideje od 1862. — do osnutka »Saveza Slovenkog Sokolstva«. — Taj deo završava sa opisom života istaknutih sokolskih radnika, te dodatkom članaka o organizaciji i statistici. 4. U naslovu »Zdravstvo« — dotakao se nauke o čovečjem telu, prvog pomoći, sokolskog apoteke itd. — a tu se nalaze i zapovedi, pitanja za ideološki ispit itd.

U kratko. Knjiga ovom sadržinom, lepim načinom opisivanja, dobro pogodnom razdiobom itd. — za-

služuje kako pažnju naše sokolske kritike, tako isto i da ju članstvo uzme i po njoj radi, tim više što je nadomestila knjigu brata Dragutina Šulca »Sokolski sustav Dr. Miroslava Tyrša«, koji je potpuno rasprodan.

Sokolstvo mora da živi sa sebe, sobom i u sebi, t. j. Sokolstvo — sokolskoj ideji — a sokolska ideja u članstvo. I ova knjiga mora da pridonese jedan deo toga. Toplo ju preporučamo!

Dušan M. Bogunović.

Henrik Sienkiewicz: Potop II. del.

Iz poljščine prevel dr. R. Mole. 1928. Založila Tiskovna zadruga v Ljubljani Velika osmerka. 496 strani. Broširan vešja 100 Din, v platno vešjan 124 Din, poština 5 Din.

Potop je nadaljevanje velikoga Sienkiewiczova romana »Ognjem in mečem«. Dočim tvorijo zgodovinsko ozadje zadnjega boji poljske šlahte s Kozaki na znamenitih ukrajinskih tleh opisuje »Potop« ono grozno stanje v Poljski, ko so Švedji poplavili vse deželo in jo skoraj uničili. Izdaja in malomarnost visokega plemstva je očajšala Švedom pot v poljsko ljudovlado, a iztrezenenje in požrtvovalnost kralju vdanega plemstva je pognala zopet Švede za mejo.

Glavni junak v »Potopu« je Andrzej Kmitic, naiven, lahkomišeln, požrtvovalen mlad mož, ki vidi samo korist svoje ljubljene domovine. Ta-

ko je zaslepljen, da se dolgo bojuje na strani njenih izdajalcev, ko pa izve resnico, se maščuje nad svojimi zapeljivci in dela škemasno pokoro s čudeži junaštva. Najbolj se izkaže pri obleganju Jasnogorskega samostana (Censtohove), ki ga reši pred Švedji. Na čudovit način reši kralja, premaga v bojih svoje nasprotnike in doseže konačno svojo Olenko, ki jo že od nekada ljubim, ki ga je pa do zadnjega odklanjala kot izdajalca domovine, dokler se sedaj ni prepričala o nasprotnem.

»Potop« je poln prekrasnih epizod, a predvsem je veličasten opis obleganja Jasne gore, biser v svetovni literaturi. S fino ironijo biča pisatelj takratne žalostne razmere in doseže svoj namen. Saj je znano, da so baš Sienkiewiczovi romani vzdrževali in dvigali srca Poljakov in mnogo pripomogli k osvobojenju. Tudi v »Potopu« nastopajo osebe, ki so že naši stari znanci iz romana »Z ognjem in mečem«. Zopet obhajujemo malega viteza Volodijovskega, se devimo Anici Borzobojati, spoštujemo Jana Skrzetuskega in se smejemo »največjemu junaku« Zaglobi. Če je »Z ognjem in mečem« najboljši Sienkiewiczov roman, je »Potop« najživahniji in poln najrazličnejših nedozsegljivih epizod, pisan napeto od začetka do kraja.

»Potop« prav toplo priporočamo našim sokolskim knjižnicam, pa tudi vsemu ostalemu članstvu.

rodreznog Bara, Sokoli župe Njegoš šalju svom Savezu sokolsko Zravo! starosta Milošević — tajnik Lubradić.

— Starosti br. Ganglu —

Na današnji dan kada se proslavlja kod sviji Jugoslovena desetogodišnjica proboja solunskog fronta, sokolsko društvo u Paraćinu udara kamen temeljac svome domu, kao svoga starešinu pozdravlja Te, avereno, da u Tebi ima neumornog svoga vođu za jugoslovensku sokolsku ideju. — Zdravo! — Sokolsko društvo u Paraćinu.

Iza toga govoreno je o II. jugoslovenskom svesokolskom sletu u Beogradu 1930. — O tome više na drugom mestu.

XXIX. SEDNICA STAREŠ. JSS 22. oktobra 1928.

Starosta brat Gangl predlaže, da se održi sednica odbora JSS 16. XII. 1928 u 8:30 sati. Dan pre toga održaće se zbor župskih načelnika. Prma se.

Sokolska župa Skoplje javlja da saziva vanrednu skupštinu župe na dan 4. novembra u Skoplju.

Zaključuje se, da se izrazi zahvala ljubljanskoj podružnici Saveza građičkih radnika i radnica Jugoslavije na ustupljenom prostoru prilikom izložbe »Tiska«.

Statistički odssek predlaže, da se primi društvo Struga, koje javlja sokolska župa Skoplje. Jednoglasno primljeno.

IZ UPRAVE!

Na poslednjoj sednici novinarsko-redakcijskog odeska JSS zaključeno je, da se za 1. decembar o. g. izda »Sokolski Glasnik« u ukrasnom i povećanom opsegu. Pozivamo stoga bratska društva, da za taj dan poruče veći broj »Sokolskih Glasnika« i nastoje ih raspakati putem kolportaže. Na posao dakle za svoj list! Tačan broj javite nam odmah.

Iz župa.

Iz sokolske župe — Cetinje. RAD SOKOLSKOG DRUŠTVA U KOTORU.

Čim je u mesecu februaru ove godine izabrana nova uprava, odmah je započeo intenzivan rad u društvu. Prvo je sredena sva društvena imovina, statistika kao i ostalo, što je nadenno u priličnom neredu, a zatim je nastavljen rad u samom društvu.

Prilikom osnivanja župe »Njegoš« 22. IV. u Kotoru, održana je skupština delegata svih društava iz Crne gore i Boke Kotorske. Kotorško je društvo u čast gostiju pripremilo akademiju, koja je vanredno uspešla. Odmah iza ovoga spremalo se za javan čas. Javan čas održan je u Risnu 25. maja, kome je prisustvovali i brat župski načelnik Kovač. Brat Kovač izrazio je svoje zadovoljstvo kako tehničkom radu tako i na uzornoj disciplini i uopšte organizaciji ovoga društva. Učestvovala su društva iz Tivta, Risna i Perasta. Mnogo sveta se sleglo iz okolnih mesta i sela. Ova sokolska manifestacija povećala se time, što je toga dana posle javnoga časa, a po predhodnom sporazumu i pripremi održana sednica sokolskih radnika iz Kotora i Risna, i tom je prilikom potaknuto risansko društvo, koje je bilo zadržano, da obnovi rad.

Nekolicina braće iz društva u Kotoru mnogo su se zauzeli, da društvo u Risnu oživi i upute pravim sokolskim putem, i u tome se potpuno uspeo. U Risnu društvo sada ima oko 80 članova, od kojih 36 vežbača, ima i muški naraštaj, žensku i mušku decu. Društvo lepo radi samo se bori sa nestašicom podesne sokolane, ali će se i to pitanje ovih dana rešiti.

Posle ovog javnog časa društvo je 10. VI. učestvovalo na župskom sletu na Cetinju. Iako su saobraćajne prilike dosta nezgodne, jer se mora automobilima putovati oko 100 kilometara, što stoji mnogo novaca i vremena, ipak je društvo kotorsko bilo najbrojnije zastupljeno. Sve su kategorije vežbale, a na akademiji je ovo društvo dalo posebne tačke.

Posle sleta na Cetinju društvo je 5.—9. septembra sa svojih 17 članova

učestvovalo na VI. pokrajinskom sletu JSS u Skoplju, te je i ovom prilikom izvršilo svoje sokolsku dužnost.

Po povratku iz Skoplja prednjači zbor odmah zaključuje, da se daje javan čas u Kotoru 7. oktobra. Kako je na taj dan padala svečanost proslave desetogodišnje proboja solunskog fronta, Narodna Odbrana i Jadranska Straža priključuje se proslavi. Rano izjutra sav je grad bio u šarenilu od državnih i narodnih zastava. U 14 časova sa muzikom na čelu krenula je kroz grad sokolska povorsa, a zatim se pošlo na vežbalište. Tačno po programu u 14 i 30 časova otpočeo je javan čas. Vežbe su izvedene sve po programu. Pri završetku počela je padati sitna jesenska kiša. Publika je međutim ne mičući se sa mesta posmatrala vežbe do kraja, a Sokoli su izveli svoju impozantnu završnu skupinu, kod koje su saradivale sve kategorije. Na vrhu visoke skupine zaslepršala je državna zastava. Ovu je skupinu kombinovao načelnik brat Delić.

Ovom javnom času prisustvovali je od strane župe zamenik načelnika brat Ligutić. Učestvovalo je društvo iz Risna i četa iz Perasta.

Naveće je bio koncert, a prošetka održao je brat Milija Mijatović, pukovnik u penziji interesantan govor o proboju solunskog fronta.

Najveće poteškoće ima ovo društvo u tome, što nema svoga doma, a uzrok je tome, što se nigde nije moglo dobiti podesnog zemljišta za gradnju. Osnovan je već ranije fond za gradnju Sokolskog doma i pitanje je hoće li se i pored najbolje volje sa gradnjem otpočeti.

Društvo imade toplo da za blagodari općinskom veću kotorskom, koje stavlja uza sve neugodnosti, koje mora da time trpi, općinsku većnicu na raspoloženje za vežbe. Međutim je ta inače prostrana sala postala za mnoge kategorije preamala, jer je vrlo veliki odziv vežbača.

Inače je rad ovog društva u svakom pogledu napredan. Naročito je lep uspeh upravnog odbora, da je organizovan naraštaj II., u kome su samo šegrti: pošto su oni zaposleni kod svojih gospodara do kasno uveče to

moraju da vežbaju od 20.—21. časa. Veseli su, srećni i zadovoljni, što su se umećali u lepo sokolsko kolo, jer vide da ima i za njih netko da se brine — postali su Sokoli.

Radom se postizava sve. Samo napred! R. K.

Iz sokolske župe — Celje. —SOKOLSKA ŽUPA V CELJU.

Iz statističnega poročila, podanega na župni odborovi seji v Šoštanju dne 1. septembra t. l. za prvo polovico letošnjega leta povzamemo v glavnem:

V župi je bilo vpisanih 280 telovadcev, 146 telovadek, 157 moškega, 139 ženskega naraščaja, 491 moške in 473 ženske dece. V 494 urah je telovadilo 6730 telovadcev, povprečno na uro 1963; članic v 349 urah 3344, povprečno na uro 1148; moški naraščaj v 345 urah 4276, povprečno na uro 123; ženski naraščaj v 365 urah 3461, povprečno na uro 1088; moška deca v 491 urah 3917, povprečno na uro 3159; ženska deca v 473 urah 10.386, povprečno na uro 339. Vseh telovadecilah pripadnikov je bilo v župi 1524, njih skupni telovadni obisk v 2517 urah število 37.064.

V I. semestru sta bila v župi 2 javna nastopa, 3 akademije, 15 pešizletov, 30 gledaliških predstav, 5 koncertov, 12 društvenih večerov, 166 kinopredstav, 15 predavanj, 247 nagovorov pred vrsto, 9 zabav in 10 plesov. Društvene knjižnice izkazujejo v skupnem 2910 knjig strokovne in druge vsebine.

Ako bodo društva nadaljevala svoje delo v tem pravcu, bo župa s celoletno statistiko lahko povsem zadovoljna.

ŽUPNI PREDNJACKI TEČAJ.

V nedeljo, 21. oktobra, je otvorila župa 10 nedeljski prednjački tečaj. Vseh obiskovalcev in obiskovalk je 34. Pozivno se je odzvalo 11 društev. Takoj ob otvoritvi smo opazili, da so izostala ravno ona društva, ki so vaditeljev najbolj potrebna. Na tečaj smo opozorili v nekoliko okrožnicah in tudi v dnevnem časopisu. Društva so imela dovolj časa, da izberejo primerne kandidata (kandidatino) za tečaj.

Župa je storila vse, da olajša udeležencem obisk tečaja in jim nudi vse ugodnosti, ki jih zmore v mejah svojih skromnih financ. Zato je tembolj obžalovati nekatera društva, ki so prizadevanje župe tako omalovaževala.

ZAOSTALI SAVEZNI IN ŽUPNI POREZI.

Četudi se bližamo že novemu poslovnemu letu, je v župi še vedno nekaj društev, ki obveznosti za leto 1928 niso poravnala.

Nujno jih prosimo, da plačajo zaostanke vsaj do 15. novembra t. l., da se izognemo poimenski objavi.

REVIZIJA BLAGAJNISKEGA POSLOVANJA.

Društvom smo poslali navodila za revizijo blagajniškega poslovanja in jih pozvali, da pošljejo svoja poročila do 15. oktobra župi. Do 27. oktobra smo prejeli taka poročila le od 9 društev, in sicer: Celje, Hraštnik, Mozirje, Petrovč, Rogatec, št. Jurij, Vojnik, Trbovlje in Zagorje. Nekatera teh poročil so jako pregledna, predvsem

Iz starešinstva JSS.

Poziv na sednico odbora JSS.

Svim bratskim župama!

Sednica odbora Jugoslovenskog Sokolskog Saveza održaće se u nedelju 16. decembra 1928 u prostorijama Sokolskog društva Ljubljana — Matica, Narodni dom (ulaz sa Bleiweisove ceste).

Početak sednice odbora JSS je u 8 sati 30 min.

Dnevni red:

1. Izveštaj starešinstva i odeska JSS.
2. Izveštaj Saveznog Tehničkog odbora.
3. X. glavna skupština JSS, gde i kad se vrši.
4. Izveštaj gospodarskog odeska i proračun za godinu 1929.
5. Priredbe u godini 1929.
6. II. jugoslovenski svesokolski slet god. 1930. u Beogradu.

Zdravo!

Ljubljana, 22. oktobra 1928.

Starešinstvo Jugoslovenskog Sokolskog Saveza.

E. Gangl, starosta.

Dr. Viktor Murnik, načelnik.

Dr. Riko Fux, tajnik.

Kalendarčić sokolske omladine je gotov!

U isto vreme kad to pišemo štampa se kalendarčić za sokolski naraštaj, koji će prema tome za dva do tri dana ugledati svetlo sveta. Da će ga naša uzdanica — sokolska omladina veselo dočekati i rado primiti u to ne dvojimo, nego dvojimo samo u jedno, a to je da ih društveni funkcioneri u velikoj većini društava neće upozoriti na to, da se kalendarčić sokolske omladine može dobiti u društvu ili poručiti od JSS za veoma nisku cenu od Din 2 po komadu.

Kalendarčić uredio je starosta brat E. Gangl. Ime urednika samo već nam jamči, da će knjižica biti vredno delo, pogotovo ako uzmemo u obzir veliku ljubav njegovu upravu spram sokolskog naraščaja.

Pozivamo dakle sva ona bratska društva, koja još nisu naručila kalendarčić sokolske omladine za svoj naraštaj, da to odmah učine. Zdravo!

Neki zaključci plenarne sednice tehničkog odbora JSS.

14. oktobra 1928.

Sednica održana je u Ljubljani, a prisustvovali su joj članove tehničkog odbora iz Ljubljane i Savezni podnačelnici braća: Miroslav Vojinović, Dragutin Šulca i Jože Smertnik te sav. podnačelnica sestra Dana Ilićeva. Kragujevačka skupština zaključila je, da TO JSS učini sve pripreme za II. jugoslovenski svesokolski slet u Beogradu g. 1930. i za župske sletove i utakmice u g. 1929. — To je učinjeno pa donosimo neke zaključke, koji će biti predmet razgovora zbora župskih načelnika, koji će se održati 15. decembra o. g. u Ljubljani.

Za slet u Beogradu prihvaćene su proste vežbe V. pokrajinskog sleta JSS u Ljubljani, za članove i članice. Za muški i ženski naraštaj sastaviće proste vežbe Savezni tehnički odbor, a za mušku i žensku decu tehnički odbor sokolske župe u Beogradu; poslednje neće biti obavezne za čitav

Savez, već se samo preporučaju. Za utakmice na spravama prilikom II. jugoslovenskog svesokolskog sleta u Beogradu preučeće se u celosti, zajedno sa takmičarskim redom, za članove i članice, vežbe za ovogodišnje čehoslovačke sokolske međusletske utakmice ČOS; te vežbe važiće i za župske utakmice u god. 1929.

Govoreno je još o raznim drugim stvarima, koje ćemo doneti u I. broju »Sokolskog Glasnika« naredne godine, kad ih odobri zbor župskih načelnika.

XXVI. SEDNICA STAREŠ. JSS. 1. oktobra 1928.

Sokolska župa Tuzla čestita k 65 godišnjici Ljubljanskom Sokolu. — Starosta brat Gangl izveštava o svom razgovoru s vodom Westfalskih Slovenaca br. Bolhom.

Ozledni fond doznačio je sok. društvu Jezica Din 90.

Statistički odssek predlaže, da se primi društvo Bijelo Polje, koje javlja župa Užice. Jednoglasno primljeno.

XXVII. SEDNICA STAREŠ. JSS 8. oktobra 1928.

U starešinstvu se govori o proslavi desetogodišnjice bratske čehoslovačke republike 28. oktobra u Ljubljani i zaključuje pozvati sva ljubljanska i ostala sokolska društva, da sama prirede ili učestvuju na proslavama oslobođenja bratskog čehoslovačkog naroda.

Na predlog organizacijskog odeska dopušta se sokolskom društvu u Aleksincu, da osnuje izvidničku sekciju.

XXVIII. SEDNICA STAREŠ. JSS 15. oktobra 1928.

Tajnik br. dr. Fux čita brzogovorne pozdrave sokolske župe »Njegoš« i sokolskog društva u Paraćinu, a koji glase:

— JSS —

Sa proslave pedesetogodišnjice oslobođenja Bara i Ulcinja, a iz star

Narodni dom u Ljubljani.

Radi unutarnjeg preuredenja Narodnog doma, nije više ulaz k »Ljubljanskom Sokolu« sa pročelja zgrade, već je sada s leve strane iz t. zv. Bleiweisove ceste. Braća delegati za sednicu odbora JSS 16. XII. 1928. moraju ući s leve strane. Isto važi i za braću župske načelnike. Na sednicu manjins

skog odeska i u prostorije JSS ulaz je u pročelju i sa desne strane iz t. zv. Tomanjeve ulice.

Iz sokolske župe — Zagreb.

UČESTVOVANJE STUDENATA U DRUŠTVIMA.

Jedan važan problem našeg praktičkog sokolskog rada je nedovoljno učestvovanje narodne inteligencije. To vrlo važno pitanje u praksi se duboko oseća, kao manjak i kao zapreka svestranom sokolskom radu, u kojemu, po svojoj općoj ulozi u životu, treba narodna inteligencija po obrazbi i po zvanju, da oduševljeno, požrtvovno i konstantno pomaže i radi. Za Sokolstvo je teško oduševiti i raspoložiti starije intelektualce prethodnih generacija. Oni između njih, koji vole sokolski nesebični rad već su u našim redovima, i njima — svaka čast. Mnogo je zdravije i lakše za naše Sokolstvo da nastoji privući u sokolske redove najmlađu generaciju naše narodne inteligencije, a to je: **akademska omladina.**

Rešavajući to pitanje, obratilo se starešinstvo Jugoslovenskog Sokolskog Saveza na svoja društva u Ljubljani, Zagrebu, Beogradu, Subotici i Skoplju dakle u gradovima gde postoje visoke škole, i tražilo od njih podatke o učestvovanju studenata visokih škola u njihovom društvenom radu. Na taj način dobilo je starešinstvo JSS pregled i smernice za rešavanje tog pitanja. U našem dopisu iznećemo učestvovanje studenata u sokolskom društvu:

Zagreb II.

uvereni, da taj problem zanima i širi krug čitatelja našeg »Sokolskog Glasnika«.

Prema stanju 31. decembra 1927 u popisu članova sokolskog društva II. u Zagrebu (Realna gimnazija) od 119 članova i članica bilo je 52 slušača visokih škola. Od toga studenata 39, a studentica 13. Dakle 49% članova su studenti. — Ako se ovima pribroje i učenici srednjih škola, koji su već članovi, onda je postotak 60. Osim toga ima društvo i 14 članova sa završenom akademskom naobrazbom.

Od 39 studenata samo su trojica oprešteni od vežbe, od 13 studentica dve. U društvu redovito vežba 36 visokoškolača i 11 visokoškolkica. To je 65 posto svih vežbača u društvu (57 vežbača i 21 vežbačica).

Brojčano stanje je u apsolutnom pogledu kroz godinu 1928. poboljšano, a relacija postotaka je ostala ista. Dok apsolutne brojke sokolskog društva II. ne zadovoljavaju, jer je to za Zagreb premalen broj članstva, u relativnom pogledu brojke pokazuju vrlo dobru relaciju vežbača i članstva, a također i studenata prema ukupnom broju članstva.

Akademska omladina u redovima sokolskog društva II. učestvuje vrlo aktivno u radu: u upravnom odboru su studenti načelnik, tajnik, blagajnik, prosvetar, statističar i 3 odbornika, dakle 8 od njih 13. U prednjačkom zboru od 14 članova su 5 studenata i

4 studentice, dakle od 14 devet. U prosvetnom odboru su od 7 trojica studenti. Voda članova, muške dece i prednjačkog zbora su studenti. U ovoj godini 1928. položili su prednjački ispit u našem društvu 3 studenta i 2 studentice.

Studenti članovi sokolskog društva II. u političkom životu na zagrebačkom Sveučilištu se malo ističu, većinom su to napredni slobodoumni nacionalisti, članovi jugoslovenskih studentskih klubova.

Pitanje je sada: što da uradimo da privučemo više omladine u naše sokolske redove?

U sokolskom društvu II. držimo, da akademsku omladinu odbija od našeg sokolskog rada ona prividna staromodnost telovežbenog, a i drugog rada u našim društvima. Obično dolaze ti studenti iz manjih provincijskih društava u kojima je rad slab i neracionalan, pa se ustručava da za vreme studija stupi u sokolska društva, jer se nekako boji, da i naš rad nije bolji i korisniji od onog, što su ga samo iz vana i na prvi pogled osudili u svojem mestu. Pitanje kašo, da se privuče omladina, i to baš akademska k sokolskom radu je mnogo većih dimenzija nego što izgleda. U okviru ovog dopisa ne možemo izneti sva iskustva i mišljenja u tom pitanju. Bilo bi potrebno, da se održi naročita anketa među članovima i studentima, jer je njihovo mišljenje najvažnije. Ipak u par reči da iznesemo način,

kojim je sokolsko društvo II. u Zagrebu došlo do zadovoljavajućih rezultata u tom pitanju.

Pošto se videlo da studenti u društvo dolaze u većim masama, ali kroz godinu isto tako i odlaze, odlučilo se pre tri godine da ih se poveže uz društvo i sokolski rad time, što se na njih prenelo, postepeno i po planu, jedan deo odgovornosti i rada. Ovakvo su se ti studenti mnogo dublje i ozbiljnije prihvatili problema našeg sokolskog i nacionalnog života, doneli su pozitivne i dragocene osebine svog mladenačkog oduševljenja u društveni rad i zagrejali su se za naše sokolsko delo. Držimo, da je potrebno akademskoj omladini otvoriti put u sokolskim društvima i u sokolskim ustanovama na odgovorna i vodeća mesta, da donesu svoja sadašnja savremena i nova gledanja na sokolsko delo. Ako su krajnji cilj i program Sokolstva nepriznati, način metode i sredstva sokolskog rada treba da se usavršavaju i udešavaju prema potrebama vremena i napretka. U tom poslu imaju mladi sokolski radnici da kažu svoju reč, i na tom poslu neka očelice svoje sposobnosti u korist naroda i Slovenstva.

Učestvovanje akademske omladine, a preko nje i narodne inteligencije u našem sokolskom radu može se podignuti i oživiti prenašanjem na njih jednog dela vodstva i odgovornosti našeg sokolskog rada. H. M.

Iz sokolske župe — Maribor.

DOPOLNILO.

K članku br. J. Serneca v 19. številki »Sokolskega Glasnika« o »Manjšinskem delu v župi Maribor« Vam pošiljamo nastopna dopolnila k poročilu o Sokolskem društvu v Mežici, čigar stanje je netočno navedeno:

Sokolsko društvo Mežica ima 49 rednih članov, 13 članic, 9 moškega, 8 ženskega, naraščaja, 10 moške in 12 ženske dece. Telovadijo vsi oddelki, in sicer v tukajšnji šolski telovadnici in še v neki najeti dvorani (ne rudniški!). Poleti ima v najemu letno telovadišče. Ustanovilo je letos tudi lastno »Javno ljudsko knjižnico«. Priredi vsako leto telovadno akademijo in početni javni nastop ter več članskih sestankov, prosvetnih (predavanja) in zabavnih. Društvu primanjkuje prednjakov. — Celjska župa, ki je pokroviteljica društva, je naklonila v letu 1927. 500 Din in se istega leta udeležila v lepem številu (z vzorno vrsto članov in članic) društvenega nastopa.

Odbor.

FRAN IGLIČ
KROJAŠKI-ATELJE
LJUBLJANA, Kolodvorska 28

MALI OGLASI

Oglase prima po naplati uprava Sokolskog Glasnika u Ljubljani, Narodni dom. Svaka reč pri svakom objavljivanju 50 para, najmanji iznos 5 Din.

Posetiocima Slovenačke

preporučamo, da si kupe za uspomenu kolekciju 6 umetničkih razglednica u savršenom tisku boja-ma po originalima akadem. slikara Maksima Gasparia: Seljačko svadba, Proleće, Slovenac, Stavenka, Mlada Breda, Lepa Vida. Cena kolekciji Din 7.—. Učiteljska knjižara u Ljubljani, Frančiškanska 6.

Vezava vsakovrstnih knjig najceneje pri

H. Zupanu
LJUBLJANA
Gradišče št. 10.
Solidna in točna izvršitev.

Cvetičarna Ant. Bajec Ljubljana Pod Tranč 2
Telefon št 3222

Tko oglašuje, taj napreduje!

Zajtrkovalnica Al. Ščurk

Ljubljana, Dunajska c. 12
priporoča vedno sveže delikatesne izdelke ter pristna domaća in tuja vina.

ALB. RUTAR PUŠKAR

CELJE, Slomškov trg 4
priporoča vsakovrstno lovsko in žepno oružje, municiju in vse lovške potrebšćine.

ALOJZ FUCHS - JUVELIR

LJUBLJANA, ŠELENBURGOVA UL. 6
priporoča bogato zalogo zlatnine, ur in srebrnine. Popravila v lastni delavnici točno in solidno.

Spomenica

I. Jugoslovenskog svesokolskog sleta 1922. g. Kompletna stoji Din 350.— Originalne korice Din 50.— Naručite kod pisarne JSS.

Najlepša gledališka igra za 1. decembar:

IGOR VIDIC,
AVE PATRIA!

Lirična epopeja v treh slikah s predigro in končno alegorijo.

Izvod 8 Din. — Naručila pri založbi: Učiteljska knjižarna u Ljubljani

Prosvetnim odborom.

Pri izpopolnjevanju društvenih knjižnic se poslužujte cenikov, ki jih dobite brezplačno u Učiteljski knjižarni u Ljubljani, Frančiškanska 6.

Za sokol. mladinske knjižnice!

Priporočamo sokolskim mladinskim knjižnicam znamenito ilustrirano knjigo pravljic z jutrovega »Tisoć in ena noć«. Poslovenil Andrej Rape. Vezana Din 28.—. Naručila u Učiteljsko knjižarno u Ljubljani.

Jezikoslovcem!

Priporočamo iz lastne založbe znamenito delo: Univ. prof. dr. Ramovš, **Historična gramatika slovenskega jezika.** Broš. Din 260.—. Plaćilo tudi v obrokih po dogovoru. Naručila izvršuje založništvo: Učiteljska knjižarna u Ljubljani.

Iz naše preteklosti.

Sokolskim mladinskim knjižnicam priporočamo dve povesti iz naše davne preteklosti, in sicer: **Silih, Nekoć je bilo jezero.** Vez. Din 24.—; **Waštetova, Mejaški.** Vezana Din 24.—. Naručila izvršuje Učiteljska knjižarna u Ljubljani.

Posetiocima Ljubljane

preporučamo, da si kupe za uspomenu kolekciju 6 umetničkih razglednica u krasnom barvotisu »Stara Ljubljana«, po originalima prof. Saše Šantla. Cena kolekciji Din 6.—. Učiteljska knjižara u Ljubljani, Frančiškanska ul. 6.

ŠTAMPILJE ETIKETE REZBARSTVO

LJUBLJANA Sv. Petra c. 13.

Stara renomirana tvrdka

M. URBAS
LJUBLJANA, Slomškova ul. 13 (poley mestne elektrarne)
Izdelovanje pristinih kranjskih klobas
Razpošilja od 5 kg naprej u vsaki množini po najnižji cent

Plakate uabila diplome posetnice pisemski papir s firmo
u vsaki velikosti, obliki in množini izvršuje točno, solidno in elegantno u enobarvnem ali večbarvnem tisku in se priporoća sokolskim društvom in pojedincem

UČITELJSKA TISKARNA
V LJUBLJANI

Priporoća se tvornica telovadnega in sportnega orodja

J. ORAŽEM, RIBNICA
DOLENJSKO * OSNOVANA LETA 1881.

Oprema telovadnic za društva in šole — letna telovadišća. Elegantno, solidno orodje. Nizke cene. CENIK IN PRORAČUN FRANKO.

ŽELJEZARA VAREŠ

Poštanska i željeznička stanica: Vareš — Majdan
Brzojavna adresa: Željezara Vareš
Telefon interurban broj: 2, 3, 4 i 5

- Rudarski proizvodi:** hematit sa garantovanom sadržinom željeza od 60% na više. Prženi siderit i limonit.
- Proizvodi visokih peći:** sivo željezo taljeno sa drvenim ugljem za ljevaonice. Belo željezo i besemersko željezo za čelik.
- Metalni odljevi:** od bronza, mjedi, bakra, aluminija - sirovo i apretirano. Specialni fosforni bronza za velika naprežanja.
- Strojni delovi:** za svakovrstnu industriju. — Kompletne transmisije itd.
- Odljevi od sivog željeza:** vodovodne i plinske cevi sviju dimenzija prema normalijama nemačkih inženjera sa kolčakom i pelešom, sa svim armaturama. Građevinski ljev; kao stupovi, armature za kanalizaciju, kompletne ljevane ograde itd.
- Trgovački ljev:** specijalni ljev otporan protiv vatre i kiselina. Strojni ljev kao remenice, ležaji, spojke, slogovi (Radsätze) u sirovom stanju i apretirano u vlastitim radionicama.

Salonska peć za ugljen.

ZAHTEJEVAJTE POSVUDA

BATTLE AXE JAMAICA RUM

JADRANSKA PLOVIDBA D. D. ★ SUŠAK

Interurbani telefoni: broj 2-36 i 2-37

Brzjavi: JADROPLOV

sa svojih 60 parobroda podržava službu na 47 redovnih pruga, uzduž cijele domaće obale, Albanije, Grčke i Turske do Smirne, u vezi sa Rijekom, Trstom i Venecijom. — Sva točna kretanja parobroda razabiru se iz plovidbenog reda, kojega društvo šalje na zahtev badava. — Društvo ima u Sušaku vlastiti odpremni ured (Speditions bureau).

Preporučamo tvrtke, koje oglašuju u Sok. Glasniku!

M. TIČAR LJUBLJANA

veletrgovina s papirjem in pisarničkim potrebščinami na malo na veliko

preporuča cenj. društvom svojo bogato zalogo najrazličnejših karnevalskih predmetov kakor: konfeti, serpentine, guirlande, kotiljone, krep-papir etc., po najnižjih konkurenčnih cenah! Zahtevajte ponudbe!

Restavracija GRAJSKA KLET

v Mariboru
Grajski trg št. 4

Prvovrstna postrežba.
Zmerne cene.

Priporočila se
JOSIP MAJDIČ
restavrater.

Restavracija NOVI SVET Ljubljana

Gospodstvska c. 14

se priporočila
vsem Sokolom.
Domača kuhinja, točna postrežba

Posojilnica v Mariboru

Ust. l. 1882.

r. z. z. o. p.

Tel. št. 108.

Narodni dom

Sprejema hranilne vloge v tekočem računu in na knjižice in jih obrestuje z dnevno razpolago po 6%, proti odpovedi na 3 mesece po 8%.
Daje posojila proti vknjižbi po 8%, na menice po 10%.
Stanje hranilnih vlog nad Din 70.000.000.—, rezervnih zakladov nad Din 5.000.000.—.

UČITELJSKA TISKARNA

V LJUBLJANI, FRANČIŠKANSKA ULICA
TELEFON ŠT. 2312. RAČUN POŠTNE HRANILNICE ŠT. 10781

JE NAJMODERNEJE UREJENA IN IZVRŠUJE VSA TISKARSKA DELA OD NAJPREPROSTEJŠIH DO NAJMODERNEJŠIH

Tiska žolake, mladinske, leposlovne in znanstvene knjige; ilustrirane knjige v enobarvnem ali večbarvnem tisku; brošure in knjige v vseh nakladah, časopise, revije in mladinske liste, Okusna oprema ilustriranih katalogov, cenikov in reklamnih listov. LASTNA TVORNICA ŠOLSkih ZVEZKOV, ZALOŽBA IN UPRAVA „SOKOLIČA“ IN „NAŠE RADOSTI“.

UČITELJSKA KNJIGARNA

V LJUBLJANI, FRANČIŠKANSKA ULICA

prodaja znanstvene, strokovne, lepo-lovne, pripovedne in mladinske knjige kakor tudi knjige za osnovne, srednje in obrtne šole ter ima v zalogi vsakovrstni papir, pisalni, risalni in šolski pribor in učila kakor tudi umetne in pokrajinske razglednice v največji izbiri.

Sokolom, Sokolicam in sokolškim knjižnicam

priporočamo v nakup:

- Jedrlnič: Kratka srpska ili hrvatska slovnica. I. del. Broš. Din 5—
- Jedrlnič: Kratka srpska ili hrvatska slovnica. II. del. Broš. Din 6—
- Jedrlnič: Kratki pregled hrvatske i srpske književnosti. Broš. Din 10—
- Mercej: Kratka srpska gramatika in čitanka. Broš. Din 5—
- Petrović: Srpski pravopis. Broš. Din 6—
- Prohaska: Pregled savremene hrvatsko-srpske književnosti. Broš. Din 44—
- Vlahov: Historija češkoslovaške književnosti. Broš. Din 22—

NAROČILA SPREJEMA IN IZVRŠUJE
UČITELJSKA KNJIGARNA v Ljubljani

FR SLAMIČ, LJUBLJANA
GOSPODSTVSKA CESTA ŠT. 6
priporočila fine mesne izdelke, vsakovrstno sveže meso, perutnino, divjačino ter izborne mesne konzerve in paste

TELEFON 29-73 - NIZKE CENE!

Vkuhavajte v **WECK-ovih** čašah, ki jih uporabljajo naše gospodinjice že desetletja in so se izkazale za najboljše. Tovarniška zaloga za Jugoslavijo pri tt. FRUCTUS, Ljubljana — KREKOV TRG 101

Najstarejša vrtnarija in cvetličarna KORSIKA ★ LJUBLJANA

Bleiweisova c. — Aleksandrova c.

ima v zalogi vedno sveže rezano cvetje in cvetje v lončkih ter izvršuje vence, šopke in aranžmane po najnižji ceni in najfiniši obliki.

Bratska sokolska društva imajo 10% popusta.

Telefon št. 2.341. Telefon št. 2.341.

Dežnike in solnčnike

v največji izbiri priporočila po nizkih cenah

L. MIKUŠ

LJUBLJANA - MESTNI TRG 13

MILKO KRAPEŽ - URAR

LJUBLJANA, JURČIČEV TRG 3

se priporočila

vsem bratom in sestram.

CELJSKA POSOJILNICA, d. d.

V CELJU

V LASTNI PALAČI „NARODNI DOM“

STANJE GLAVNICE IN REZERV NAD 8.000.000 DIN
STANJE HRANILNIH VLOG NAD 65.000.000 DIN

Sprejema hranilne vloge na hranilne knjižice in tekoči račun ter jih izplačuje točno in nudi zanje najboljše obrestovanje in največjo varnost. Izvršuje vse bančne, kreditne in posojilne posle. — Kupuje in prodaja devize in valute. —

PODRUŽNICA V MARIBORU IN ŠOŠTANJU

PISARNA Jugoslovenskog Sokolskog Saveza u Ljubljani priporočila svoje bogato skladište **stručnih knjiga, diploma, nota, tiskanica i t. d.** Cenik u Sokolskom kalendaru 1928.

TVORNICA

„DISKOBOLOS“

STANE VIDMAR nasl. AVGUST KOZMAN
LJUBLJANA, Sv. PETRA C. 75

Vhod Vidovdanska
cesta- šte. 22—24

Telefon št. 2890

PRVA JUGOSLOVANSKA TVORNICA

telovadnega, sportnega in gasilnega orodja in potrebščin. Zimsko-sportne potrebščine. Lestve vseh vrst.

Specijalna trgovina sportnih potrebščin: Tavčarjeva ulica šte. 1

Ako hočete imeti dobro kavo, uporabljajte

KOLINSKO

našo domačo kavno primes!

MEDIĆ-ZANKL

tvornice olja, firneža, lakov in barv, družba z o. z.

Centrala v Ljubljani Lastnik Franjo Medić

Tvornice: Ljubljana-Medvode

Podružnice in skladišča: Maribor — Novi Sad

Lastni domači proizvodi:

Laneno olje, firnež, vse vrste lakov, emajlno-lakastih in oljnatih barv. Kemično čiste in kemično olupšane, kakor tudi navadne prstene barve vseh vrst in barvnih tonov, čopičev, steklarskega kleja itd. znamke „MERA KL“ za obrt, trgovino in industrijo, za železnice, pomorstvo in zrakoplovstvo.

CENE UMERJENE. TOČNA IN SOLIDNA POSTREŽBA.